

Aanbevelingen voor submetering vereisten voor flexibiliteit

Decarbonisatie leidt tot grotere flexibiliteitsbehoeften, maar er is een aanzienlijk flexibiliteitspotentieel te ontsluiten op het niveau van de eindgebruikers.

De ambitieuze energie- en klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 vereisen niet enkel een snellere opbouw van hernieuwbare energiebronnen, maar ook een efficiënt gebruik van die hernieuwbare energie door de sterkere elektrificatie van uiteenlopende economische sectoren, waaronder de industrie, transport en gebouwen. Bovendien kunnen de assets van verbruikers, zoals elektrische voertuigen en warmtepompen die tot doel hebben de koolstofintensiteit te verminderen van respectievelijk transport en gebouwen, gestuurd worden via een combinatie van sub- en ingebouwde meters, net als ingebouwde automatisering en domotica.

Voor het elektriciteitssysteem speelt flexibiliteit een belangrijke rol om de systeemstabiliteit te handhaven en bij te dragen aan het evenwicht tussen productie en verbruik. Door elektrische assets effectief te sturen, kunnen aanbieders van balanceringsdiensten (BSP's) en leveranciers van energiediensten (ESP's) de flexibiliteit inschakelen die beschikbaar is achter de meter, om zo flexibiliteitsdiensten te leveren aan het systeem, maar ook om energiediensten aan te bieden op maat van de voorkeuren van de verbruikers.

[De recente studie van Elia over adequacy en flexibiliteit](#) toont aan dat decarbonisatie en een toename van hernieuwbare energiebronnen leiden tot een grotere behoefte aan flexibiliteit op verschillende tijdstippen. Ze toont echter ook aan dat het ontsluiten van flexibiliteit via andere bronnen, waaronder industriële en residentiële verbruikers, kan helpen om de integratie van hernieuwbare energie te versterken en systeemkosten te verlagen.

Gegevenstoegang en -uitwisseling zijn cruciaal voor flexibiliteit. Recente EU-wetgeving ondersteunt de toegang tot en het delen van gegevens achter de meter.

Er is een groeiende marktvraag naar submetergegevens, inclusief gegevens van ingebouwde meters. Recente EU-wetgeving ondersteunt de toegang tot en het delen van gegevens achter de meter. Dit omvat het aanpakken van gegevenstoegang en -uitwisseling op assetniveau, zoals batterijen en elektrische voertuigen (herschikking Richtlijn Hernieuwbare Energie of 'RED'), openbaar toegankelijke oplaadinfrastructuur (Verordening betreffende infrastructuur voor alternatieve brandstoffen of 'AFIR') en gebouwssystemen, inclusief gebouwbeheersystemen, particuliere oplaadpunten en meters (voorgestelde herziening van de Richtlijn betreffende energieprestatie van gebouwen of 'EPBD').

Daarnaast geeft de Europese datawet gebruikers de mogelijkheid om toegang te krijgen en te geven tot de gegevens van verbonden apparaten. De voorgestelde herziening van de opzet van de elektriciteitsmarkt zal het mogelijk maken om gegevens te gebruiken van specifieke meters (submeters en ingebouwde meters) voor de observatie en afrekening van flexibiliteitsdiensten.

Lidstaten moeten nu een efficiënte organisatie invoeren voor het gegevensbeheer vanuit en achter de meter, en de resterende belemmeringen aanpakken die het gebruik van gegevens van submeters en ingebouwde meters nog verhinderen.

Hoewel de recente EU-wetgeving de toegang tot en uitwisseling van gegevens achter de meter (submeters en specifieke meters) volledig ondersteunt, is de grootste uitdaging ervoor te zorgen dat

deze wetgeving coherent en snel wordt ingevoerd op nationaal niveau. Er is een dringende behoefte aan coördinatie door de lidstaten om te zorgen voor eenvoudige gegevenstoegang en -uitwisseling op het niveau van slimme meters en achter de meter. Bij de invoering is het belangrijk om rekening te houden met de diensten die deze assets kunnen bieden – waaronder flexibiliteitsdiensten, slimme oplaaddiensten, enz.

Ondanks de vorderingen in de EU-wetgeving bestaat er op Europees niveau nog wetgeving die niet aangepast is aan deze use cases, zoals de vereisten van de Meetinstrumentenrichtlijn (MID). Dergelijke wetgeving vertraagt het proces van BSP's/ESP's om flexibiliteit op grote schaal te ontsluiten¹.

Het koninklijk besluit houdende het technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe bepaalt in artikel 275 dat de transmissienetbeheerder de technische criteria bepaalt van de meetuitrustingen, waaronder de nauwkeurigheid van de metingen. Artikel 276 voegt toe dat de criteria in het aansluitingscontract of in de overeenkomst voor ondersteunende diensten worden gepreciseerd.

Art. 275. Tenzij anders bepaald in de toepasselijke wetgeving bepaalt de transmissienetbeheerder de technische criteria waaraan de in artikel 267 bedoelde meetuitrustingen moeten voldoen, onder meer:

...

4° de nauwkeurigheid van de metingen;

...

Art. 276. De criteria worden in het aansluitingscontract of, in voorkomend geval, in de overeenkomst voor ondersteunende diensten gepreciseerd en door de commissie goedgekeurd.

Elia heeft onlangs de meetvereisten bijgewerkt voor netgebruikers verbonden aan het federale transmissienet, met het oog op flexibiliteitsdiensten (mFRR, aFRR, meerdere BRP's, expliciete flex enz.). Voor assets groter dan 100 kVA zijn sommige meetvereisten afgezwakt in de overweging dat afwijkingen als gevolg van deze afzwakking binnen aanvaardbare grenzen blijven.

Voor assets kleiner dan 100 kVA vereist elke financiële transactie met energiemeters met inbegrip van klantenfacturering (d.w.z. meerdere BRP's, energiegemeenschappen, mFRR, aFRR met energieoverdracht) overeenstemming met Richtlijn 2014/32/EU van het Europese Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake het op de markt aanbieden van meetinstrumenten (de Meetinstrumentenrichtlijn of 'MID'). Deze richtlijn is op nationaal niveau omgezet in het koninklijk besluit betreffende meetinstrumenten van 15 april 2016. Deze wetgeving vereist onder meer een minimale nauwkeurigheid voor energiemeters van 2%² en een leesbaar display op de meter.

Flexibiliteitsassets beschikken doorgaans over ingebouwde meters en zijn ontworpen zonder display. Bovendien heeft Elia een diepgaande analyse uitgevoerd naar de nauwkeurigheid van submetertoestellen, waaronder ingebouwde meters van die assets, en Elia stelt nauwkeurigheidsniveaus vast tot 10% voor assets op de markt, zoals elektrische voertuigen en warmtepompen. Op dit moment voldoen veel van deze assets niet aan de MID-vereisten en kunnen ze bijgevolg niet gebruikt worden voor de facturatie van verbruikers. Indien Elia zou vereisen dat al deze assets in overeenstemming worden gebracht met de MID, zou Elia nagenoeg alle huidige meters

¹ [The Power of Flex door Elia Group - Issuu](#)

² Nauwkeurigheid volgens IEC 62053-21:2020 en IEC 62053-22:2021, overeenkomstig klasse A van Richtlijn 2014/32/EU (mapping volgens Bijlage C van EN 50470-3)

moeten afkeuren, en dus ook de flexibele assets, met inbegrip van de meeste ingebouwde meters. Het voordeel van een bijkomende MID-conforme meter te installeren, zou ontoereikend zijn om de bijkomende kost te dekken.

Energiemeettoestellen gebruikt voor facturatie doeleinden moeten in overeenstemming zijn met de Europese Meetinstrumentenrichtlijn (MID), die veiligheidsvereisten bepaalt voor meetinstrumenten over heel Europa. De wetgeving is opgesteld met slimme meters aan toegangspunten in gedachten en is niet geschikt voor de behoefte van flexibele assets met submeters, met inbegrip van ingebouwde meters.

Voor submetering is een afwijking nodig van de relevante EU-wetgeving zoals de MID, in afwachting van de aanpassing van dergelijke wetgeving.

Elia pleit, op korte termijn, voor het toelaten van een afwijking van de Europese wetgeving voor submetering en, op langere termijn, de wijziging van de Europese wetgeving met het oog op submetering en ingebouwde meters. Op basis van de momenteel geïnstalleerde meettoestellen op assets die flexibiliteit zouden kunnen bieden, dienen de submetervereisten te evolueren voor alle flexibiliteitsdiensten naar een nauwkeurigheidseis voor submeters tussen 2 % en 10 % voor assets kleiner dan 100 kVa. Andere meetvereisten, naast de nauwkeurigheid, moeten ook worden herzien met het oog op de conformiteit van flexibiliteitsassets (met ingebouwde meters).

De evaluatie van de Meetinstrumentenrichtlijn staat ook op het werkprogramma voor 2024 van de Europese Commissie:

Bij de evaluatie zal de werking van de richtlijn worden beoordeeld. Er zal gekeken worden naar het toepassingsgebied (de soorten producten) en de technische voorschriften voor alle producten die daaronder vallen. Een ander aandachtspunt zijn de essentiële eisen, en met name de vraag of deze, gezien de technologische vooruitgang en de huidige stand van de technologie, nog steeds geschikt zijn voor het beoogde doel. Tevens zal aandacht worden besteed aan digitale naleving en zal worden nagegaan of de uit de richtlijn voortvloeiende rapportageverplichtingen voor de lidstaten kunnen worden vereenvoudigd.

Oproep tot actie:

- Lidstaten moeten de toegang tot en uitwisseling van gegevens achter de meter efficiënt organiseren, in overeenstemming met de nieuwe vereisten van recente EU-wetgeving.
- De wetgeving inzake de submetering vereisten en ingebouwde meters moet zowel op nationaal als Europees niveau herzien worden met het oog op de aanwending van flexibiliteitsassets.